

Fråga & Svar – minderårig journal via nätet

*Vårdnadshavare – förälder som har juridiskt ansvar för dig

Barn frågor

Mina föräldrar bråkar ofta och är skilda. Jag har börjat få hjälp på BUP men mamma och pappa är inte sams om att jag går på BUP. Kan de läsa min journal därifrån? Om jag fick bestämma skulle min plastmamma få läsa istället. Henne litar jag på. Jag är 11 år.	Bra frågor du ställer. Tack. Journalen från BUP går inte att läsa via nätet. Så är det på de flesta ställen i Sverige. Nästan allt annat i journalen kan dina vårdnadshavare läsa tills du fyller 13 år.
Vad är journal via nätet? Finns någon information för barn?	På 1177.se finns ganska enkel information att läsa om journalen. Men bäst är att du frågar sjukvården när du besöker dem. När du kommer hem kan du och en förälder (vårdnadshavare) logga in på en dator eller mobil och titta tillsammans. När du fyller 13 år kan ni inte logga in längre.

Tonåring frågor

Jag är 16 år och vill läsa min journal via nätet. Får jag det? Mamma vill inte att jag gör det själv, utan bara med henne.	Reglerna ger dig rätt och möjlighet att logga in och se din journal från 16 års ålder. Om du vill är det dock alltid bra om du diskuterar innehållet med någon annan, till exempel en förälder.
Jag har diabetes och är 14 år. Kan jag läsa min journal via nätet?	Om du vill och behöver läsa din journal ska du be din läkare om ett intyg. Bäst är om din vårdnadshavare vet om detta och tycker att du ska få läsa. Vårdnadshavaren kan också få intyg för att logga in, om du och läkaren tycker det.
Finns det någon del av journalen som bara jag och min doktor kan se? Ett ”rum för ungdomar” som aldrig mina föräldrar kan se?	Den som skriver journalen kan markera en viss text med sökordet ”känslig information”. Då kan bara vården se det, men inte du eller din förälder. Det är kanske något för framtiden att ha en del i journalen som bara du och vården kan se – ”ett rum för ungdomar” men det finns inte idag.
Har unga varit med och tyckt till om Journal via nätet?	Ja, unga har varit med särskilt i Uppsala. Men det är än så länge nästan inga under 16 år som har fått intyg att läsa sin journal. Alla landsting och regioner bör lyssna på unga som använder journaler om vad det tycker.
Jag bor på behandlingshem och har tvångsvård med så kallad LVU. Jag får hjälp på BUP. Behöver en vuxen att prata med om min journal	Bra att du vill prata om vad som finns i din journal. Om du är 16 år kan du själv logga in och välja vem du vill prata med om journalen. Är du under 16 år ska du först få intyg från din läkare om att få logga in i journalen. Litar du på dina föräldrar är de bäst att prata med. Annars ska din socialsekreterare kunna hjälpa dig. Eller såklart prata med någon du litar på i BUP.
Jag är 14 år och har fått ett intyg för att kunna läsa journalen (förlängd åtkomst). Nu	Ta kontakt med den som skrivit det du tycker är fel. Om ni blir överens görs en rättelse. Om

ser jag fel i journalen. Vem ska jag be om att ändra?	vården inte håller med dig ska det ändå skrivas in att du tycker det är fel. Du behöver inte OK från dina vårdnadshavare för att tycka till om vad som står i din journal.
Kommer någon annan kunna läsa det jag säger till min läkare i förtroende?	Inom vården kan de som hjälper dig läsa det som står i journalen. Du kan säga till läkaren att du vill att bara de som jobbar där läkaren ska kunna läsa. Det kallas att begränsa "sammanhållen journalföring". Du kan också be läkaren att markera en viss del av journalen med sökordet "känslig information". Utanför vården kan bara du och vårdnadshavaren läsa din journal. När du fyller 13 år kan ingen utanför vården logga in i din journal. I så fall behövs ett särskilt intyg. Vårdnadshavare kan gå till vården och be att få ut en papperskopia. Har du fyllt 13 år ska vården först kolla med dig om de ska lämna ut kopian. Det bästa är oftast att du pratar med dina vårdnadshavare om din journal och säger åt dem hur du vill ha det.
Jag är 16 år, min pappa tvingar mig att visa min journal för honom. Hur ska jag göra?	Din pappa får inte göra så. Tala om det för honom. Om det inte fungerar ringer du eller mejlar till de som jobbar med journaler på huvudkontoret i det landsting där du arbetar. Fråga i växeln. Du kan också be om hjälp av den i vården som du har kontakt med.

Vårdnadshavare frågor

Jag kan inte längre läsa min gamla pappas journal. En domstol har bestämt att vuxna inte kan vara ombud för andra vuxna. Kan jag vara det åt mitt barn?	Regeln gäller inte de som är vårdnadshavare för ett barn under 13 års ålder. För att läsa journal efter 13 års ålder krävs ett särskilt intyg.
Mitt barns pappa borde inte läsa barnets journal. Jag vill spärra för honom. Kan jag det?	Den som är vårdnadshavare kan logga in i barnets journal upp till att barnet fyller 13 år. Du kan inte spärra för någon annan vuxen eller för ett barn. Du kan berätta för barnets läkare om du tycker att pappan inte ska kunna logga in. Det kan då eventuellt göra en blockering
Min dotter är 15 år och går på särskola och kan inte läsa. Kan jag läsa hennes journal via nätet?	Även din dotter har rätt att känna till journalen och vad som skrivs där, så långt hon vill och kan. Du kan be dotterns läkare om ett intyg om "förlängd åtkomst" för dig i det här fallet.

Yrkesperson frågor

Kan en förälder tvinga sitt barn att logga in i journalen?	Ja, inloggning sker i hemmet och det är svårt att förhindra. Men det är inte tillåtet. Kanske går det att göra tekniska lösningar framöver som hindrar sånt tvång. Barnet kan också själv spärra journalen för till exempel föräldrarna.
Kan patienter se journalinformation som skrevs innan de fyllde 16 år?	Ja. När patienten är 16 år kan hen se journalinformation från, i de flesta fall, den 1

	<p>januari 2016, men undantag finns både bakåt och framåt i tiden.</p>
<p>En patient till mig är 15 år och skulle behöva få åtkomst till journalen via nätet. Är det jag som fixar det?</p>	<p>Om du tycker att din patient är mogen nog att läsa sin journal, och har behov av det kan du intyga så kallad "förlängd åtkomst". Din verksamhetschef ska sedan skriva under. Skicka det till journal- eller e-hälsoenheten i ditt landsting. Rutin för detta ska finnas där du arbetar.</p>
<p>Journal via nätet kan medföra risker för barn. Har det gjorts en barnkonsekvensanalys?</p>	<p>Journalssystemet behöver ta både risker och fördelar med digital åtkomst på allvar. Ofta blir det en avvägning. Ibland väger till exempel barnets rätt till skydd över. En huvudregel är därför att barnet och vårdnadshavaren inte längre kan logga in när barnet fyllt 13 år. En barnkonsekvensanalys är gjord i Region Uppsala utifrån vad som gäller där och vilka resurser som finns för barnets skydd. Varje landsting bör göra en egen barnkonsekvensanalys. Mall finns på Ineras hemsida.</p>